

تاریخچه

کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد و اطلاع رسانی پزشکی

کتابخانه مرکزی پس از جداسدن از دانشگاه شهید بهشتی و تولد دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی و به همت دکتر محمدرضا زالی (معاونت پژوهشی وقت دانشگاه) و همکاران حوزه معاونت در پاییز ۱۳۶۵ تاسیس شد. محل کتابخانه مرکزی ابتدا در ساختمان شماره یک ستاد طبقه اول، سالن کوچکی به مساحت ۱۰۰ مترمربع و تعداد ۲۰ قفسه بلند چوبی که به دیوار نصب شده بود و یک اتاقک ۶ مترمربعی بعنوان آبدارخانه قرارداد شد. تعداد تقریبی (۴۸۰۰ جلد) کتاب که بیشتر کتب فارسی، (۴۴۸ عنوان) نشریه لاتین و (۲۰۳۷ جلد) پایان نامه منابع کتابخانه مرکزی بودند.

این کتابخانه با دو نفر نیروی دیپلمه؛ ثبت منابع خریداری شده (کتاب، نشریات) و نظم‌دهی در قفسه‌ها و امانت دادن کتاب و نشریات به دانشجویان و مراجعان می‌پرداختند. با گذراندن دوره‌های تخصصی کتابداری پزشکی (۱۳۶۷) در معاونت پژوهشی وزارت بهداشت، ارائه خدمات این نیروها بسیار مطلوب شد. در سال ۱۳۶۸ افراد تحصیل‌کرده در رشته؛ خانم تقی زاده (کارشناس ارشد کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی) و آقای سعادتجو (کارشناس ارشد علوم سیاسی) در کتابخانه مشغول بکار شدند. خانم تقی‌زاده رئیس کتابخانه و آقای سعادتجو معاونت کتابخانه.

هدف کتابخانه در فرآیند آموزش و ارتقاء اعضای هیئت علمی و تامین منابع مورد نیاز دانشجویان بود. بتدریج تجهیزات کتابخانه‌ای از قبیل دستگاه کپی، فکس، میز و صندلی و اضافه شدن سالن بزرگی به کتابخانه، موجب افزایش فضای کتابخانه شد.

در آن زمان کتابخانه مرکزی، سرپرستی و هماهنگی امور و تامین منابع مورد نیاز کتابخانه‌های دانشکده‌ها و بیمارستان‌های تابعه دانشگاه را نیز بعهده داشت. کتابخانه با فراهم‌آوری تجهیزات کتابخانه‌ای و نیروی انسانی متخصص و کارآمد (۵ نفر) جهت بهینه‌شدن خدمات، تامین نیازهای اطلاعاتی و مطالعاتی اساتید و دانشجویان را فراهم ساخت. کتابخانه دارای بخش امانت و مرجع، فهرستنویسی، نشریات و خدمات کپی بود.

در سال ۱۳۶۹ فرمان تجهیز کتابخانه‌ها با سیستم‌های رایانه‌ای و استفاده از منابع اطلاعاتی پزشکی و پایگاه مدلاین بر روی لوح فشرده از سوی وزارت بهداشت، کتابخانه مرکزی مجهز شد. از آن زمان تهیه منابع توسط کمیته تخصصی کتاب انجام شد. اعضاء کمیته، معاون پژوهشی دانشگاه، سرپرست کتابخانه، مسئول سفارش و خرید و یک نفر کتابدار میباشد. این کمیته طی جلساتی تقاضای سفارش و خرید کتاب و نشریات را مورد بررسی قرارداد و در خصوص برآورد هزینه، تامین اعتبار و تعداد مورد نیاز و محل خرید آن اتخاذ تصمیم مینماید.

کاربران قابل دسترس و استفاده بود و همچنین از سرویس دریافت مقاله از کتابخانه بریتانیا (Document Delivery) سفارش مقالات انجام میشد.

از سال ۱۳۸۳ تاکنون کتابخانه مرکزی مسئولیت جمع آوری ، ارائه و تامین منابع علمی هیئت بود آزمون تخصصی و فوق تخصصی وزارتخانه را بعهده دارد .

در سال ۱۳۸۵ با حمایت ریاست دانشگاه (دکتر علیرضا زالی) و تلاش و پیگیری دکتر مومنزاده (رئیس کتابخانه مرکزی) بازسازی و تعمیرات اساسی در کتابخانه مرکزی انجام شد. این تغییرات ، ایجاد بخش کتابخانه دیجیتال ، بخش اطلاع رسانی و کارگاه آموزشی منابع دیجیتال راه اندازی شد. افزایش تعداد دستگاه‌های رایانه‌ای و اتصال به شبکه اینترنت دانشگاه و در این دوره دانشگاه ریاست کنسرسیوم تامین منابع علمی وزارتخانه را بعهده گرفت. و دبیرخانه کنسرسیوم در کتابخانه مرکزی شروع بکار کرد . در این دبیرخانه کلیه امور مکاتباتی و اداری کنسرسیوم انجام میشد. از جمله فعالیتهای این دبیرخانه هماهنگی و برگزاری بیش از ده کارگاه برای کتابداران و کارشناسان کتابخانه‌های دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور بود. در طی این مدت بیش از یکصد کارگاه آموزش استفاده از منابع و پایگاههای اطلاعاتی برای اعضای هیات علمی ، پژوهشگران ، دانشجویان و کتابداران دانشگاه برگزار شد. شورای تخصصی کتابخانه مرکزی ، به منظور سیاستگذاری ، نظارت ، هماهنگی و راهبری کتابخانه مرکزی و کتابخانه‌های

در سال ۱۳۷۰ کتابخانه مرکزی مجهز به نرم افزار کتابخانه‌ای و انجام فهرستنویسی ماشینی شد. سیستم رایانه‌ای برای فهرست کردن نشریات و انتقال اطلاعات بر روی لوح فشرده و استفاده برای مراجعان ارائه خدمات میشد. در این دوره سایت دانشگاه راه‌اندازی شد و کتابخانه مجهز به اینترنت شد و بخش اطلاع‌رسانی آغاز بکار کرد.

در سال ۱۳۷۸ کتابخانه مرکزی به ساختمان دانشکده پزشکی طبقه همکف به مساحت ۹۹۰ مترمربع منتقل شد. در ساختمان جدید ، سه اتاق بزرگ مخصوص آرشیو نشریات و پایان‌نامه و طرح‌های تحقیقاتی ، بخش اطلاع‌رسانی ، مخزن ، بخش مرجع و امانت ، بخش کپی راه‌اندازی شد. از این زمان سفارش و خرید منابع به کتابخانه مرکز واگذار شد و معاونت بودجه خرید و سهمیه ارزی را در اختیار معاونت پژوهشی (دانشکده‌ها) و معاونت آموزشی (بیمارستان‌ها) قرار می‌گرفت.

در سال ۱۳۸۰ با توجه به توسعه فناوری‌های نوین ، کتابخانه مرکزی به سیستم جامع نرم‌افزار کتابخانه‌ای تحت وب مجهز شد. این فناوری موجب شد تا منابع و خدمات کتابخانه از طریق اینترنت قابل جستجو و بازیابی شود.

تجهیز کتابخانه به تعداد زیادی رایانه جهت جستجو در اینترنت و پایگاه‌های اطلاعاتی که وزارت متبوع برای کلیه دانشگاه‌ها خریداری کرده بود برای

مسئولیت نظارت بر فعالیتهای آنها، خدمات و امکانات مورد نیاز کتابخانه‌های تابعه را دارد.

کتابخانه مرکزی با همکاری شورای تخصصی و بمنظور تقویت و توانمندسازی کتابداران به برگزاری کارگاه‌های آموزشی مصوب ویژه کارکنان و نیز کارگاه‌های آموزشی تخصصی برای دانشجویان و پژوهشگران همت گمارده است.

در حال حاضر کتابخانه مرکزی دارای بخشهای مرجع و امانت، نشریات و پایان‌نامه‌ها، بخش اطلاع‌رسانی و کتابخانه دیجیتال، کارگاه آموزش منابع دیجیتال، بخش سازماندهی منابع، بخش توسعه و تحقیق و واحد آموزش میباشد.

از نظر نیروی انسانی هم اکنون حدود ۸۰ نفر (دیپلمه ۶ نفر، کاردان ۴ نفر، کارشناس ۴۴ نفر، کارشناس ارشد ۲۳ نفر و دانشجوی دکتری ۲ نفر) در کتابخانه‌های تابعه دانشگاه مشغول انجام وظیفه میباشند.

تابعه دانشگاه تشکیل شد. اعضای این شورا عبارت از: رئیس کتابخانه مرکزی، معاون کتابخانه مرکزی، دو نفر عضو هیات علمی گروه کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی دانشکده پیراپزشکی، یک کتابدار مسئول کتابخانه دانشکده‌ای و یک کتابدار مسئول کتابخانه بیمارستانی و مسئول بخش اطلاع‌رسانی کتابخانه مرکزی بودند.

دستاورد جلسات شورای تخصصی: تدوین اساسنامه، آیین‌نامه، قوانین و مقررات کتابخانه‌های دانشگاه، چشم‌انداز و سند استراتژیک کتابخانه‌ها، ارزیابی ده نرم‌افزار کتابخانه‌ای، ارزیابی پایگاه‌ها و منابع اطلاعاتی و نیز برنامه‌ریزی جهت برگزاری کارگاه‌های آموزشی را فراهم نمود.

از سال ۱۳۹۰، شورای تخصصی کتابخانه مرکزی جهت ارزیابی و بازدید از کتابخانه‌های تابعه برنامه‌ریزی و اجرا نمود. تاکنون سه دوره ارزیابی کتابخانه‌های تابعه انجام و نتایج نیز به معاونت تحقیقات و فناوری و روسای مراکز تابعه ارسال شد.

باتوجه به شرایط کنونی و رشد سریع اینترنت و قرار گرفتن اطلاعات پزشکی با حجم زیاد باعث تغییر نگرش جامعه و برنامه‌ریزی آن در حوزه طرح تحول نظام سلامت شده است. در حال حاضر کتابخانه مرکزی بعنوان واحدی ستادی علاوه بر فراهم‌آوری و تهیه منابع الکترونیکی (کتاب، نشریه)،